

stadsholmen

EN TIDNING FÖR STADSHOLMENS HYRESGÄSTER | NR 3 | 2019

100 år på hoj
i Gamla stan

Missa inte
Open House

Gatufest
på Breda gatan

Fem vann i korsordstävlingen

I förra numret hade vi ett korsord konstruerat av Stadsholmens bovärd Anders Björkén.

Bland de som skickade in rätt lösning är nu fem vinnare utlottade: Sandra Bonnasi på Högbergsgatan, Laura Fahlstedt på Fjällgatan, Jan-Ivar Ivarsson på Bastugatan, Maria Persbo på Högbergsgatan och Gunnar Adler på Sankt Paulsgatan.

Alla fem vinner boken "Kulturvandringar kring Stockholm".

FOTO: KRISTIAN POHL.

Se palatset på Open House

Den 4–6 oktober har du möjlighet att titta in i Reenstiernas malmgård (huset kallas ofta också Momma Reenstiernas palats) på Wollmar Yxkullsgatan.

Huset ingår i festivalen Open House (läs mer på sidan 6).

Reenstiernas malmgård byggdes på 1660-talet av Jacob Momma som privatbostad. Han var en förmögen holländare som senare adlades Reenstierna. Huset är ritat av Johan Tobias Albinus.

– Vi välkomnar alla att titta in och se ett av våra spännande hus från insidan på Open House, säger Stadsholmens förvaltare Annika Gerdin.

Se Stadsholmens hemsida för visningstider.

FOTO: KRISTIAN POHL.

Reenstiernas malmgård har en av Samfundet S:t Eriks emaljskyltar som berättar om huset.

PELLE BJÖRKLUND I PENSION

Stadsholmen är ett kulturarv i sin samtid

Svenska Bostäders och Stadsholmens vd Pelle Björklund går nu i pension. Han ser med tillförsikt på husens framtid.

Stadsholmen är sedan länge ett dotterbolag till bostadsjätten Svenska Bostäder. Pelle Björklund tycker att det är en fördel:

– Husen mår bra av att tas om hand i en specialistorganisation, men samtidigt ha en stark moder i ryggen, säger han. Husen behöver Stadsholmens expertis, men drar nytta av att vara en del av Svenska Bostäder.

Pelle Björklund menar att Stadsholmens hus är helt omistliga för den som vill förstå Stockholms utveckling.

– Stadsholmen "fryser" dessutom inte husen utan låter dem vara en del av en Stockholms vardag. Förvaltningen är inte en museiverksamhet, utan husen ska fortsätta att leva med i vår tid. För mig har det inneburit ett stort förtroende att få arbeta med Stadsholmen.

MATS LUNDQVIST

Peter ordnade uppskattad bovärdsvandring

I början av sommaren höll Stadsholmens bovärd Peter Hjorter i en rundvandring på Mariaberget.

Ett trettiotal hyresgäster hade anmält sig och tio lottades ut att delta.

Peter Hjorter har arbetat länge på Stadsholmen och har ett stort intresse för företagets gamla hus och miljöer. Som bovärd har han också tillgång till fastigheterna i sitt område på ett sätt som är få förunnat – således är han den perfekta ciceronen för den som vill "kika in bakom planken".

– Det var roligt att det var så stort intresse, säger han. Av utrymmesskäl kunde vi dock inte vara fler än tioalet personer, så vi fick göra en lottning.

Vandringen var koncentrerad till Mariaberget och Peter visade bland annat den speciella kättingverkstaden på

FOTO: EVA MEDIN.

Hyresgästerna som deltog i vandringen fick se flera gårdar och hus på Mariaberget.

Söder Mälarstrand 19 och en nyrenoverad lägenhet på Bellmansgatan 14.

– Sedan var vi inne på flera innergårdar, säger Peter. Vi avslutade i den gamla klädesfabriken på Torkel Knutsonsgatan 9–15. Det var så roligt att visa runt och kul för mig som bovärd att träffa alla hyresgäster. Jag hoppas att vi kan ordna fler sådana här tillfällen, så att ännu fler får chansen att se andra Stadsholmenhus än de där de själva bor.

Tidningen Stadsholmen. REDAKTÖR: Mats Lundqvist.

I REDAKTIONEN: Annika Gerdin, Peter Hjorter, Fredrik Juhnell.

ANSVARIG UTGIVARE: Fredrik Juhnell.

TELEFON: 08-508 365 50. E-POST: annika.gerdin@stadsholmen.se.

ADRESS: Stadsholmen, Söder Mälarstrand 21, 118 20 Stockholm.

TRYCK: Tellogruppen AB.

LAYOUT: Lena Wennerstén Illustrationer & Grafisk form.

OMSLAG: Martin Fredberg på Gamla stans cykel. FOTO: Kristian Pohl.

Stadsholmen är ett fastighetsföretag med ett unikt uppdrag

– att äga, rusta upp och förvalta hus med stora antikvariska värden i Stockholms stad.

Läs mer om oss på www.stadsholmen.se och följ oss även på Facebook.

STADSHOLMEN

Lokal för hyresgäster ska underlätta vid stambyten

Det stora projektet med stambyten på Mariaberget fortsätter. Stadsholmen har nu gjort i ordning en lokal med badrum och matlagningsmöjligheter för att underlätta för de hyresgäster som har ett pågående stambyte.

Stambytena på Mariaberget genomförs med kvarboende. Det innebär förstås att boendet inte fungerar som vanligt under den tid arbetena pågår. Stadsholmen tar inte ut någon hyra alls under den tid som stambytet genomförs i respektive lägenhet.

– Vi har nu ordnat en lokal som kan disponeras gemensamt av flera hyresgäster när stambyte pågår, säger Stadsholmens fastighetsingenjör Pelle Byström. I den finns tre kompletta badrum och matlagningsmöjligheter. Tanken är att man ska kunna gå dit ibland för att få en paus från byggarbetena som pågår i lägenheterna.

LOKALEN LIGGER CENTRALT på Mariaberget, på Tavastgatan 11 där det förr i tiden fanns en diversehandel. Här finns också en avdelning med sittgrupp och ett läsläsningsrum. Lokalen har TV och wifi.

– Det finns också ett sovrum som kan disponeras av den som har ett nattjobb

FOTO: KRISTIAN POHL.

– Lokalen på Tavastgatan öppnar snart, säger Pelle Byström.

och måste sova på dagen, säger Pelle Byström.

Man får tillgång till lokalen via elektronisk nyckel som fungerar under den tid man har stambyte i sin lägenhet. I lokalen finns också en utställning med kakelval som finns för badrummen, och en utställning av köksluckor.

Under hösten fortsätter de inventeringar av fastigheterna som alltid föregår samråden och byggstarterna.

– En fastighet i kvarteret Stenbocken, på Brännkyrkagatan 13 A, är helt klar, säger Erica Ek som är projektledare för Mariabergslyftet.

Till nästa år ska också en ombyggnadskoordinator finnas på plats:

– Ombyggnadskoordinatoren kommer att vara behjälplig med att svara på frågor från hyresgästerna som dyker upp i samband med upprustningarna, säger Erica.

MATS LUNDQVIST

Hjälp inte råttorna med mat!

I Stockholm är råttor på sina håll ett bekymmer.

Inom Stadsholmen finns på några ställen stationer med råttgift utplacerade för att undvika skadedjuren.

– Den krassa verkligheten är att råttorna lever på den föda som finns tillgänglig, säger Tomas Persson Vinnersten, expert på skadedjur på Anticimex. Se därför till att inte mata dem i onödan.

Antalet råttor i Stockholm har ökat markant på senare tid. De lever både i markplan och mer osynligt för oss människor:

– I stadsmiljöer finns råttorna till stor del i våra avloppssystem, säger Tomas Persson Vinnersten. Men finns det mat ovan jord så är de smarta nog att komma upp och hämta. Överfulla papperskorgar, mat som slängs i parker och fågelfrö är sådant som hjälper råttorna på traven.

Tomas Persson Vinnersten tipsar om att alltid vara noga med att stänga lock på papperskorgar och komposter, och att tänka sig för när man till exempel grillar på gården.

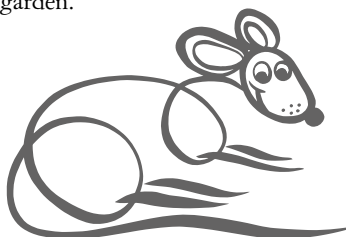

ILLUSTRATION: LENA WENNERSTÉN.

– Råttorna är också smarta och lär sig var det finns föda. Så de kommer ofta tillbaka om de haft framgång med att hitta mat på ett ställe.

Av samma skäl kan det också vara svårt att bekämpa dem:

– Råttorna är vanedjur och det kan uppstå "råttstigar" där de återkommande väljer att springa. De är ofta skeptiska till nyheter som dyker upp, så placerar man ut råttgift är det inte säkert att de är så intresserade.

MATS LUNDQVIST

Ett sekel på sadeln i Gamla stan

Gamla stans cykel har nyligen flyttat in i Stadsholmens fastighet Daedalus på Lilla Nygatan.

Men butiken har funnits i stadsdelen i 100 år.

FOTO: KRISTIAN POHL.

Klassiska lädersadlar samsas på väggarna.

Säkert har du gått förbi Gamla stans cykel. Längre låg butiken på Stora Nygatan. Innanför skyltfönstren skymtade lädersadlar, cyklar i diskreta färger och lite nostalgisaker. Likadant är det idag, men butiken finns nu på gatan bredvid, i Stadsholmens hus på Lilla Nygatan 10.

– Vi har samma inriktning som tidigare, men har fått en lokal som passar oss bättre, berättar ägaren Martin Fredberg. Jag och min pappa Lars-Åke, som nyligen gått i pension, tog över 2005 efter Göran Hedberg som var reparatör för cykellandslaget och drivit butiken sedan 1982.

VERKSAMHETEN GRUNDADES redan 1917 och tradition och hantverk har alltid genomsyrat produkter och service. Man säljer nya cyklar men även begagnade som renoverats under vintern, och

det vilar ett slags retro-stuk över hela butiken. Klassiska lädersadlar finns i sortimentet, liksom stilrena cykelväskor i tidlös design. På en vägg hänger vackra gamla emaljskyltar och ett par äldre raceramar gömmer sig i en hörna. Som dörrstopp i entrén fungerar ett gammalt strykjärn.

– Vi har valt att behålla den gamla stilen i butiken, säger Martin. Det skall kännas som en gammal cykelbutik och jag tycker att det passar att ha den inriktningen här i Gamla stan. Bland annat säljer vi några cykelmärken som har gammaldags design.

Vid sidan av alla cyklar och tillbehör erbjuder man också service.

– Vi bokar in ett tiotal servicejobb varje dag, säger Martin. Allt fler väljer det bekväma alternativet i stället för att meka själva. Många av våra kunder bor eller jobbar här i stadsdelen och förut-

I ett inre rum ligger verkstaden med två mekarplatser. Många cyklar föredrar att lämna bort pysslandet med hojen.

FOTO: KRISTIAN POHL.

Martin Fredberg tog över Gamla stans cykel för femton år sedan.

sättningarna är sällan bra för att pyssla med cykeln på gården eller på jobbet, det är helt enkelt för trångt. Vi har en effektiv verkstad och i källaren har vi även förvaring av däck, precis som för bilar. Många väljer nämligen att cykla på dubbdäck på vintern och vill slippa skifta däck själva.

GAMLA STANS TRÅNGA gränder och brist på rymliga cykelrum har också gett ett uppsving för en speciell produkt – den hopfällbara cykeln. Martin visar hur man med några enkla handgrepp förvandlar något som mest liknar ett litet ormbö av stål och gummi till en fullt fungerande tvåhjulning.

– Vi har satsat på hopfällbara cyklar och det har visat sig vara en bra strategi, säger Martin. Kan man fälla ihop cykeln

är den lätt att ta med in på jobbet och i hallen när man kommer hem. Man slipper vara orolig för att få cykeln stulen. Den väger inte mycket och är jättebra att cykla på. Känns som en fullstor cykel.

MARTIN FREDBERG och hans två medarbetare cyklar förstås till jobbet:

– Friheten och att slippa åka kommunalt gör att vi alla tre cyklar året runt. För oss är hojen också en hobby. Jag är uppväxt med gamla cyklar och bilar och jag tävlingscyklade som ung.

Martin bodde själv i Gamla stan tidigare, men har nu flyttat till ett radhus söder om stan.

– Jag hade för nära till jobbet, säger han. Nu bor jag på lagom cykelavstånd.

MATS LUNDQVIST

Många tyckte till om sitt boende

Resultatet av hyresgästenkäten 2019 har landat hos Stadsholmen.

65 procent av alla hyresgäster svarade denna gång, vilket är en bra svarsfrekvens.

– Vi är glada över att så många tyckte till om sitt boende, säger Stadsholmens förvaltningschef Fredrik Juhnell.

Nytt för detta år var att samtliga hyresgäster fick enkäten. Tidigare har det fungerat så att den distribuerats till hälften av hyresgästerna vartannat år.

– Nu blir det lättare för våra bovärdar att förhålla sig till resultatet, säger Fredrik Juhnell. Vi kommer att fortsätta med detta upplägg där alla boende får enkäten varje år.

Stadsholmen har fortfarande ett mycket högt så kallat serviceindex som anger den allmänna graden av "nöjdhet" hos företagens hyresgäster.

– Däremot backar vi på snöskottning, säger Fredrik Juhnell. Där ska vi se över rutinerna och undersöka om vår entreprenör kan börja med halkbekämpningen tidigare på morgonen, för att hinna med. Som det har varit nu hinner många snöiga ytor trampas hårda och hala innan halkbekämpningen kommer igång.

TRYGGHETEN ÄR FORTSATT hög inom Stadsholmen, klart högst inom moderbolaget Svenska Bostäders områden. Kanske har tillvalspaketet med bättre inbrottskydd för ytterdörren och satsningen på källare och vindar gett resultat. Två områden inom enkätens trygghetsfrågor får dock låga betyg – det upplevda inbrottskyddet för lägenheterna och vinds- och källarförråd:

– Det är inte så att vi har många inbrott, tvärt om, säger Fredrik Juhnell. Det är den upplevda tryggheten inom dessa områden som är låg. Det kan eventuellt bero på att vi har många bostäder i markplan och att våra källare kan upplevas som otrygga. Vi ska därför arbeta vidare med dessa frågor och förbättra till exempel belysning och lås.

MATS LUNDQVIST

Festival öppnar dörren till stadens hus

Den 4–6 oktober arrangeras Open House Stockholm för fjärde gången.

Stadsholmens hus på Wollmar Yxkullsgatan – Momma Reenstiernas palats, Börshuset i Gamla stan och Ralph Erskines berömda sommarstuga på Lovön är några av byggnaderna som man kan besöka.

– Det blir också guidade visningar på olika håll, bland annat på Kvarnholmen, säger projektledaren Joanna Messmer.

Open House Stockholm är en ideell förening med syftet att stimulera till större intresse för arkitektur och samhällsbyggnad. Genom gratis visningar får alla chansen att se och upptäcka även miljöer som kanske inte vanligtvis är tillgängliga för allmänheten.

– I år har vi ett brett program med sextio utställare som bidrar med att visa upp både byggnader och platser, säger Joanna Messmer. Förra året hade festivalen 12 000 besökare, och vi hoppas att många ska komma också i år.

HUSEN OCH PLATSERNA är gratis att besöka. Både gamla byggnader och helt nya stadsutvecklingsprojekt visas upp:

– Hela arrangemanget är ett forum för kunskapspridning inom stadsbyggande och arkitektur, säger Joanna Messmer. Festivalen vill minska gapet mellan branschen och allmänheten.

Och intresset är verkligen jättestort. När Stadsholmen under förra festivalen visade Kristinebergs slott kom besökarna i strid ström.

– I år har vi också arrangemang som vänder sig till barn, säger Joanna. På Kvarnholmen har vi visningar och lekar inom ramen för något som kallas "Lilla Kvarnholmen". Några kollektivhus är också med i festivalen, vilket är roligt.

FOTO: KRISTIAN POHL

Joanna Messmer hoppas att Open House kan bidra till mer delaktighet i stadens planering och utveckling.

Och just äldre hus är det ofta ett jättestort intresse för att besöka.

Den gamla reaktorhallen på KTH, Svenska Akademiens sammanträdesrum och Ralph Erskines sommarhus på Lovön är ställen som inte så många har besökt.

– Men vi visar också Stockholms centralstation med en guidad rundvandring, säger Joanna. Både de hus vi ofta exponeras för i vardagen och mer okända objekt är med.

Arrangemanget möjliggörs bland annat genom sponsorer och ett stort antal

volontärer. Det kostar inget för utställarna att vara med, mer än tiden man måste lägga ner på att visa sitt hus eller sitt projekt.

– Vårt program finns tillgängligt på hemsidan www.openhoustockholm.se i mitten av september, säger Joanna. Där kan man se alla byggnader och guidade visningar som arrangeras. Det kommer också att finnas en karta med alla deltagande hus inprickade.

MATS LUNDQVIST

FOTO: ANNIKA GERDIN

Stadsholmen kommer att visa Reenstiernas malmgård under festivalen.

FAKTA Open House Stockholm

Open House Stockholm är en del av det globala nätverket Open House Worldwide.

Arrangemanget hålls den 4–6 oktober med ett 60-tal deltagande utställare. Förra året kom 12 000 besökare till de olika programpunkterna.

Det är gratis att besöka husen och delta i de vandringar som arrangeras. För några (men bara några få) av arrangemangen krävs föransmälan.

Stadsholmen deltar med Momma Reenstiernas palats på Wollmar Yxkullsgatan. Andra spännande hus/projekt som går att se är Börshuset i Gamla stan, Sergelstaden, Kvarnholmen, Norra Djurgårdsstaden, Erskines sommarhus "Lådan" på Lovön och reaktorhallen på KTH.

Läs mer på:
www.openhoustockholm.se

OH! OPEN HOUSE
STOCKHOLM

DJURGÅRDSSTADEN

Fullsatt och festligt på gatufesten

En solig måndag i slutet av augusti samlades många i Djurgårdsstaden till gatufest på Breda gatan.

Det var femårsjubileum för arrangemanget och Svartleffes Kapell höjde stämningen med skön musik.

Djurgårdsstaden är en lite avsides idyll i staden, en hemlig hörna inklämd mellan Gröna Lund och Skansen. En småstad med ett alldeles eget liv – och förstås en egen gatufest.

– Det är femte året som vi arrangerar detta, säger Stadsholmenhyresgästen Kristina Lundqvist-Oppenheim som är en av flera som håller i trådarna. Alla får komma och man tar med sig det man vill äta och dricka. Vi som arrangerar ser till att det finns bord att sitta vid.

DENNA KVÄLL I slutet av augusti har sommaren lite otippat kommit tillbaka. Det är nästan osannolikt varmt och kvällsljuset studsar i ballongerna som hänger över det fullsatta långbordet på gatan. Unga samsas med lite äldre, barnen stöjar och områdets hundar tigger vid borden. En man med en vimpel som det står "Kaffe" på går runt och bjuder på fika i slang från en kaffebehållare han bär på ryggen!

– Vi lär känna varandra och det ökar tryggheten och trivseln, säger Annika Lönn som bott i Djurgårdsstaden i tio år. Det är också enkelt – man bara tar med sig något och kommer hit och sätter sig.

– Numera har vi utvecklat det hela så att en firma kommer hit med borden, fyller Sergio Martin i.

Han har målat tavlan av Breda gatan som pryder inbjudan till festen.

Mats Arnell är ordförande i den gårdsförening som rent praktiskt ser till att det hela blir av.

– Det är opretentiöst, kul och bidrar till sammanhållningen, säger han. Så vi kommer fortsätta med detta och kanske även ordna en bokbytardag och loppis.

Under kvällen underhöll Svartleffes Kapell med medlemmar från Djurgårdsvarvets fartygsförening:

– Vårt band är uppkallat efter Leif "Svartleffe" Nilsson som var en av de första som bodde nere i hamnen, berättar kapellmästare Peter Gardemar.

Anekdoterna om Svartleffe är många och finns samlade i en bok som Peter skrivit om denna legend.

MATS LUNDQVIST

Långbordet sträckte sig över Breda gatan.

Svartleffes Kapell spelade och sjöng på kvällen.